3. štev. V. Trstu, v nedeljo 1. aprila 1908. Leto I.

ŽELEZNIČAR

GLASILO SLOVENSKIH ŽELEZNIŠKIH NASTAVLJENCEV

Uredništvo se nahaja v Trstu ulica Boschetto, 5 - Telefon 1570.
Upravništvo Dunaj V. Zentagasse 5.

Izhaja v Trstu 1 in 15 vsaki mesec
Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina za celo leto **9.40** K. za pol leta **4.70** K.
Pozamezna štev. 18 vin.

Boj za pravico

Jeseni leta 1905, poslužili so se državni železničarji v boju proti svojim pozrešnim izkoriščevalcem prvi pot pasivne rezistence. Tudi vslužbencem privatnih železnic je to sredstvo dobrodošlo in so se ga nekateri njih tudi taktično uporabili.

Takrat se je vlada zbala pred tako energičnim nastopom ter se je začela takoj pogajati z državnimi železničarji. Ob jednem je tudi vplivala na uprave privatnih železnic, da storijo isto nasproti svojim vslužbencem. Za stonj so kričali takozvani «šarfmaherji» nad vlado, češ da kapitulira pred železničarji. Poseglo je vmes železniško ministerstvo in prišlo je do sporazumljenj mej vlado in železničarji, koja so donesla tem slednjim uspehov, s katerimi so se mogli vsaj začasno zadovoljiti. Že početkom leta 1906. so se uvedla namreč zboljšanja; le tem so sledila malo nato druga in danes se vlada pripravlja, da dà zopet novih. Dasiravno so vse poboljški radi velike draginje živil takorekoč že zgubili svojo vrednost, leta 1907. v svojem gibanju vendar niso poslužili tega najskrajnejšega sredstva, zanašajoč se zaupljivo na personalne komisije, da jim bode le-te, ali pa socijalno-demokratični poslanci izposlovali mirnim potem vladino naklonjenost in dobrohotnost.

Vse drugače stališče imajo seveda vslužbenci privatnih železnic. Dočim je finskalizem uprave državnih železnic vedno pod nekako parlamentarno kontrolo, so vslužbenci privatnih železnic izročeni na milost in nemilost absolutističnemu postopanju in nenasitljivi pošrežnosti akcijonarjev in generalnih ravnateljev. Neznosna draginja živil in z druge strani zavlačevanje rešitve najupravičenejših in najnujnejih zahtev, premagale so tudi njihovo oslovsko potrpežljivost. Pomladi leta 1906. so zpočeli novo akcijo za boj, ki je izbruhnil oktobra meseca istega leta z vso silo, kljub prigovarjanju od strani socijalno-demokratične organizacije s 50.000 člani, da počakajo vsaj do otvoritve državnega zbora. Bili so tako razdraženi, da so pretili nastopiti na svojo pest, ako se ne počne takoj akcija. Tega gibanja so se vdeležili z vsem navdušenjem tudi uradniki. Ko so akcijonarji in njihovi podrepniki «krščansko socijalni» in «židoliberalni» oderuhi odbili, oziroma provokatorično ignorirali njihove zahteve, predložene v juliju in avgustu istega leta, sklenili so uradniki sporazmuljeni organiziranimi strojevodji in sprevodniki započeti s pasivnim odporom terso ta sklep s 1. oktobrom istega leta tudi realizirali.

Ta dva nastopa organiziranih železničarjev sta pokazala, kako pripravno in izdatno orožje je za njih pasivni podpor. Dakako je vplival z veliko večjo silo odpor leta 1907, ko so nastopili solidarno vslužbenci vseh kategorij in vsi uradniki do postajnih načelnikov, brez ozira na njihovo politično barvo — razume se samo posebi, da so bili izvzeti krščanski socijalci, ki so, kakor ponavadi, igrali tudi tukaj ulogo judeževo — dočim so leta 1905. nastopili le sami državni železničarji. V par dneh so bile nekatere postaje tako zabarikadirane z vlaki, da se je promet mogel le v prav mali meri in z največjo težavo nadaljevati. Brzovlaki, dà, celò ekspresni vlaki so prihajali in odhajali z večurnimi zamudami, osebni vlaki so mudili kar po pol dneva na postajah, tovornih vlakov pa se sploh ni moglo odpremljati. Koliko blaga se je vsled tega pokvarilo in koliko živine je lakote poginilo! Avstrijska industrija, ki je bila v onem času v divnem razvoju, trpela je velikanske škode, ker so premog in drude surovine došle tovarnam prekasno.

In v tej stiski so se oglasili izkoriščevalci proletarijata. Permamentni odbor zveze avstrijskih industrijalcev je dne 9. oktobra 1908 izdal na adreso vlade izjavo, v katerej isti hudo graja njeno ponašanje v tem gibanju železničarjev ter jej predbaciva strahopetnost, češ da ne nastopa s silo, nego na način, ki je v stanu izpodkopati državi vsak ugled.

Se s hujšimi napadi je došlo družtvo kovinarskih industrijelcev, ki je v svojej ulogi od dne 23. okt. 1907. naslovljeni na ministerskega predsednika in na železniškega ministra žalostno točilo vsled groznih posledic pasivnega odpora za vse avstrijsko gospodarstvo ter pozivalo vlado, *da onemogoči železničarjem tako samovoljno tolmačanje službenih predpisov*. Postopanje železničarjev je označilo kot protizakonito, kot navadno stavko ter nalagalo vladi v dolžnost, da stori potrebne korake *in odpravi s silo to neubogljinost železničarjev* v interesu splošnega gospodarstva in v obrambo svojega lastnega ugleda.

Ali, vlada se ni dosti zmenila za ta kapitalistična navodila. Ni se hotela utikati v razmere privatnih železnic, v strahu, da se pasivnemu odporu pridružijo še državni železničarji, ki bi bili tudi s svoje strani dokazali, da so vsi prometni predpisi v praksi brezmiselni, neuporabni in da ravnanje po istih dovede ravno do nasprotnih ciljev, nego jih ista skušajo doseči. Ti predpisi ne urejujejo prometa, nego ga jednostavno kar popolnoma ustavijo. Popolnoma napačno je torej rabiti besedo «odpor,» ker se ne more govoriti o kakem «odporu» ali o kakem «zoperstavljenju», če se vslužbenci v obavljanju svoje službe ravnajo natančno po danih jim predpisih. Če hočemo definirati pasiven odpor, moramo reči, da to ni nič druzega nego opravljanje službe natančno po obstoječih predpisih, ki so dani v svrho rednega razvoja prometa. Ravno ti predpisi pa spravijo promet v popolni nered, učinkujejo ravno nasprotno, kar predpisujejo; oni so naj večja zapreka prometu ter so vsled tega brezmiselni, absurdni. Upravičenost oziroma omogočenje pasivnega odpora pa tudi dokazuje, da birokracija daje le idejalne prometne predpise, to je predpise za tak promet, ki je v resnici nemogoč, in da je za promet, kakoršnega zahtevajo ti predpisi potreba v prvi vrsti zadostnega osobje.

Tega osobja pa manjka pri vseh železnicah in zato se danes ves promet vrdžuje le s preziranjem obstoječih predpisov, s tem, da se železniški vslužbenci izpostavljajo naprenehoma nevarnostim, ki pretijo njihovemu življenju, zdravju ali njihovi prostosti in vse to jedino za polnjenje nenasitljivega žrela železniških izkoriščevalcev. In tak promet se imenuje danes «normalen».

Iz dveh razlogov je tedaj vlada v tem pasivnem odporu vslužbencev privatnih železnic ostala nevtralna, dasi je bil nastop kapitalističnih zastopnikov to pot precej bolj energičen nego pred dvema leti. Z jedne strani je bila zadovoljna, da so mirovali državni železničarji in jih s svojim posredovanjem ni marala iznemirjati; z druge strani pa se je hotela nekako maščevati nad njihovo upravo in njihovimi akcijonarji da so v regulaciji prometnih vprašanjih tako samolastno in neposlušno proti njej postopali. To je železniškim uslužbencem dobro došlo.

Če naši izkoriščevalci, so dejali oni, smejo in morejo obstruirati vladi, zakaj ne bi smeli pa mi njimi in to toliko bolj, ker naša obštrukcija obstoji le v natančnem izvrševanju službe, kakor nam jo narekujejo predpisi!

Vlada je hitro pomirila državne železničarje, deloma z obljubami in deloma z faktičnimi koncesijami, tako, da so bile uprave privatnih železnic popolnoma osamljene. Za dan 1. oktobra, do katerege dne so imele odgovoriti na zahteve svojih vsluzbencev, se niso prav nič zmenile. Ignorirale so ga jednostavno in seja upravnih svetovalcev je bila sklicana

Suspendiran.

Spisal *Ig. Mihevc.*

Na majhni postaji, na Zgornjem Štajerskem, kjer ni bilo dosti opraviti, sta bila samo dva uradnika, načelnik in asistent. Razumela sta se dobro in živela v prijateljskem miru. Oba sta bila neoženjena. Načelnik Filip je bil mož štiridesetih let. Njegova majhna in obširna postava, njegov razorani obraz in nestalni, diplomatični pogled, pa mu nikakor nista mogla pridobiti zaupanja tamkajšnega prebivalstva. Le v bližnem trgu med gospodo je našel nekoliko ljudi, ki so bolj prijateljsko občevali ž njim. Najljubši tovariš mu je bil njegov miroljubni asistent, Milan. Ali, kakor pravijo, hudič nigdar ne spi, in tako se je tudi tista lepa harmonija med našima znancema enega dne nanagloma pretrgala in je ni bilo več nazaj.

Hči prožnega mojstra, Anica, je bila prav lepo in razumno deklè in se vsemi silami je vleklo k njej našega postajenačelnika. Filip si je hotel na vsak način pridobiti njeno naklonjenost in pazil je vedno, kako bi prišel do nje, da bi ji razodel svojo srčno bolezen.

Milan je bil mladenič poln življenja in včasih neugnan in razposajen do skrajnosti, posebno, če je hotel podražiti svojega načelnika; vendar pa ni nigdar nikogar žalil. Vedno je imel za svojo nagajivost pripravljeno sladko zdravilo. Tudi on jo je imel rad, prisrčno rad. Zato ga je neizmerno peklo, ko je opazil, da stika načelnik za dekletom, kateremu je on že zdavno posvetil na tihem vse svoje življenje.

V trgu, četrt ure od postaje, so se bili namenili prirediti na pustno nedeljo veselico z maškerado — seveda samo za boljše ljudi, za «purgarje». Povabili so na to veselico oba naša znanca in tudi Anico. Postajni načelnik, ki je bil dober pevec, si je izbral masko potujočega pavca, Milan pa je hotel opazovati izvoljenko svojega srca in zato mu je bolj ugajala maska španske plesalke.

Prišla je pustna nedelja. Načelnika je bila zadela služba. Premišljal je na dolgo in široko, kako bi se rešil iz stiske in šel na maškerado. Zdelo se mu je najbolje, ako prisili Milana, da opravi zanj nočno službo. Zvečer reče Filipu: «Slišite, gospod Milan, napravite mi to uslugo in ostanite v službi do zjutraj, jaz grem na maškerado».

«Mi je jako žal «odvrno Milan, «da vam ne morem vstreči, gospod načelnik; tudi jaz sem povabljen in ne morem ostati doma».

Načelnik je bil osupnjen. Takega odgovora ni pričakoval od Milana. Jako neljubo mu je bilo, a na maškerado je hotel iti na vsak način. V svesti si svoje moči, poskusi še enkrat svojo srečo.

«Velim Vam kot Vaš načelnik, da ostanete naprej v službi».

Milana pa je minila potrpežljivost. Rad je sicer storil dobroto tudi načelniku, a sedaj, sedaj ni mogel, ni smel; bol se je za ono bitje, brez katerega si ni več mogel misliti srečnega življenja, bal se je za Anico. Kako si mu upa ta človek vkazovati nekaj, za kar nima nobene pravice, in trdno je sklenil, da ne odneha in če bi imel takoj zgubiti službo. Razjarjen je odgovoril načelniku:

«Tega ne morete, tega ne smete zahtevati, to je proti predpisom; služba, ki traja čez šestnajst ur, je prepovedana!»

Beseda je dala besedo in nazadnje je vpil načelnik kakor blazen: «Vi ste suspendirani, ker se mi upirate. Pojdite v svoje stanovanje in počakajte tam «protokola»; jaz brzojavim takoj na direkcijo»!

Načelnik je prevzel službo, a ker se mu je zdelo, da se je prenaglil, ni brzojavil. Na maškerado je pa vendar šel.

Med šesto in polosmo uro ni bilo pričavati nobenega vlaka in mislil si je, da pride k poldevetemu vlaku nazaj, ga odpravi in se obrne na veselico.

Pa prišlo je drugače.

še-le na 2 in 3 oktober. Železničarji so seveda takoj stopili v boj. Zopet so jih poskušali odpraviti s samimi sladkimi obljubami. Ali to pot se jim ni več posrečilo. Ko so namreč izprevideli, da vlada nikakor neče nastopiti proti «neubogljivemu» osobju, so se začeli pogajati z vslužbenci. Po štirnajstdnevnem hudem boju se je skenil mir, časten za železničarje.

Pasivna rezistenca v boju za pridobitev človeških pravic, pa ni le vtemeljena z moralne strani, ampak ista je upravičena, kakor smo že gori rekli, tudi v zakonu. Obratni red jej daje to zakonito zaslombo v §§ 2. e 3. in 17. svojih predpisov. Tu predpisujejo isti z vso natančnostjo in strogostjo, kak mora biti materijal za železniški promet in kako mora biti obstoječe osobje natančno poučeno o teh predpisih, da more izvrševati vestno svojo službo. Predpisuje nadalje obratnim poduzetjem in ravnateljstvim, da imajo skrbeti za zadostno število uradnikov, te slednje strogo nadzirati v izvrševanju njihove službe ter jim pomagati v vsakem oziru, do spopolnjenja njihovega znanja v železniški stroki, da morejo tem spretneje in uspešneje preprečevati preteče nevarnosti ter se istim spretno izogibati.

Toda, kako naj se ustreže tem predpisom, ako so uslužbenci *prisiljeni*, ravnati naravnost proti istim.

Saj ravno to ravnanje proti predpisom, omogočuje takozvani «*normalni*» promet.

Železniške uprave so konečno tudi že popolnoma pozabile na odlok generalnega nadzorstva od dne 17. avgusta 1869 štev. 2439, v katerem se upravam nalaga, da strogo pazijo na vsako prekoračenje prometnih predpisov, in tudi če ista izvirajo iz «štreberstva» ali pa iz napačnega samoljublja, pokazati se hrabrega in korajžnega pred svojimi tovariši. Ta odlok zaukazuje, da se imajo vslužbenci vsled takih nepravilnostij kar kratkomalo odpustiti iz službe. Ravnotako nareka ta odlok tudi za neposlušne uradnike strogo kazen, v svrho, da se zavedajo svoje stanovske dolžnosti, ker le jedino s zavestjo te svoje dolžnosti morejo biti oni taki uradnihi, kakoršnih zahteva njihov posel

Protislovje, ki obstoja v teh predpisih, je tako očividno, da se lahko kar prime. Z jedne strani se železničarjem vkazuje natačno spolnjevanje obstoječih predpisov, z druge strani pa se zahteva od njih popolno preziranje istih.

Kdo naj jih razume...!

Jeden sam način je mogoč odpraviti ta absurdum. Pomnožiti je treba osobje in zagotoviti istemu človeško eksistenco.

Železniške uprave se vedno izgovarjajo, da nimajo potrebnih sredstev, da bi mogle ugoditi vsem zahtevam svojega osobja. Kako neodkritosrčne, da ne rečemo naravnost lažnjive, so take trditve, nam govori zopet dokazilno statistika. Dohodki glavnih in lokalnih železnic so znašali na pr. leta 1896. okroglo 754 milijonov kron, to je okoli 48 milijonov kron več, nego leta 1906.

Ti dohodki se razdelijo tako, da odpade na osebni promet 194.63 (12.24 več nego leta 1905) milijonov kron, na tovorni promet pa 559.35 (+ 35.06) milijonov kron.

Sredstev tedaj nikakor ne primanjkuje; treba bi bilo le dobre volje, razumnosti in pa prave razsodnosti pri železniških upravah, pa bi se vsemu opomogl-.

Vendar lahko konštatiramo, da se je v Avstriji povspelo na površje prepričanje, da dodanašnja železniška politika ni bila prava, kar je najbolj občutila domača industrija, kakor tudi ves gospodarski sistem. Dočim je država prevzela v svojo režijo bankrotna železniška podjetja, se ni mogla dolgo odločiti za to, da prevzame v svojo upravo tudi boljše proge. Jako počasi koraka podržavljenje privatnih železnic v veliko veselje akcijonarjev, da bodo mogli še nadalje izkoriščati neomejeno in brez vsakega nadzorstva, industrijo svoje osobje in potujoče ljudstvo.

Dokazali smo tedaj, da je boj železničarjev proti svojim delodajalcem povsem pošten in popolnoma opravičen. Zadosti časa so pričakovali mirne duše od železniških uprav koncesij za življenje, kakoršno jim pristoja kot ljudem. Ali železniške uprave se niso zmenile ne za njih ne za interes javnosti. Zepi akcijonarjev bili so njih centrum in vsi so pazili le na jedno, da se isti polnijo.

In čemu naj bi železničarji imeli vedno pred očmi interes akcijonarjev, ki je «baje» interes javnosti. Ne more se ocitati vslužbencem če potako dolgem času trpljenja postavijo svoj lastni interes nad onega akcijonarjev. Kapitalisti naj pa le pozivljejo na svojo moč, organiziranih železničarjev s tem nikakor ne bode prestrašili. Oni se zavedajo, da je v njihovih solidarnih in nepretrganih vrstah več moči nego jo premorejo vsi železniški magnatje, z vsenu svojimi denarnimi zakladi.

Kako „Narodna delavska organizacija“ vzgaja svoje krumirje.

Dne 15. marca t. l. svečer, sklicala je «Narodna delavska organizacija», v svoje prostore, Via Lavatoio, društveni shod skupine državnih železničarjev. Dnevni red je bil jako vabljiv: «Pogovori o raznih stvareh».

Na ta shod so bili povabljeni tudi državni železničarji socijalno-demokratične organizije. Odzvali so se v tolikem številu, da so tvorili pretežno večino zborovalcev, mej kojlmi se je naštelo le kakih **15 do 20** pripadnikov skupine državnih železničarjev «Narodne delavske organizacije». Naši so pai menili da se bode na tem shodu vendar kaj pametnega reklo ozirom na tako važno gibanje državnoželezniških vslužbencev primorskih in da podla obrekovanja proti socijalno-demokratični stranki sedaj gotovo izostanejo.

Motili so se, ko so tako mislili. Dr. Mandič je ubral stare strune in njegova pomagača Jaklič in neki Buffon sta ga spremljala v ubranih akordih v vsem podlem obrekovanju, naperjenem proti socijalno-demokratični stranki, poslancu Pagniniju in proti železničarskemu strokovnemu tajniku, sodrugu Josipu Kopaču. Proč s socijalno demokracijo, proč s Pagninijem in Kopačem», so kričali vsi vzajemno, jeden glasneje nego drugi. In razume se, onih par zapeljanih železniških vslužbencev državne železnice, ki še do danes niso sprevideli, da jih Dr. Mandič in kompanija prav pošteno vara ter jih vodi za nos kakor «komedjant» medveda, so odobravali njihove prazne fraze. Pomagalo njim je pri tem veliko število zborovalcev, delavcev vseh vrst, posebno pa mnogo vslužbencev južne železnice, ki so prišli na shod, da pokažejo «častno» število državnih železničarjev, «organiziranih» pri «Narodni delavski organizaciji».

Naši železničarji, vsi Slovenci razven jednega samega, so s samimi mejklici negirali laži Mandičeve in se rogali budalostim, ki jih je govoril pajac Jaklič ter so mirno čakali, da svršijo oni, meneč, da se nato dovoli izreči tudi njm par besed v obrambo svojih napadanih sodrugov, da dokažejo pred njhovimi zapeljamimi ljudmi, kako mesramno lažejo in kako grdo obrekujejo njihovi komandantje.

Niti predlog nekega Buffona ni izzval nemira mej našimi. To človeče je obelodanilo pravo svrho shoda. Predlagal je, da se ima zaičeti preganjanje proti sodrugu Kopaču, kateremu naj se prepreči vsak vpliv oziroma vsako posredovanje med železniškimi vslužbenci in železniško upravo. Blatil ga je prav po klerikalsko in obrekoval po ferizejsko.

Ko so ti trije kameradje zvršili svojo nalogo — pajac Jaklič je žel veliko slave: vse se mu je smejalo — oglasilo se je sedem naših k besedi. Ali, glej jih matadorjev tam na oni strani; niso jim dovolili, da bi govorili. Bali so se, da njihovi zapeljani ljudje čujejo resnico in odrekli so jim besedo in komedjant Jaklič se je začel farizejsko krohotati na tako zahtevo. Izzval je velikanski odpoor med našimi in razburjenost mej njimi je bila tolika, da se je bilo bati najhujšega. Sodrugu Mihevcu se je posrečilo, preprečiti vsako nasilje in vsi so se udali njegovemu nasvetu ter jeli mirno zapuščati zborovalne prostore.

Ali, v tem trenutku so se pokazali plodovi hujskanja in gnjusnega obrehoranja. Ko so bili zadnji naši pri vratih, vzdigne se množica Mandičevih janičarjev in plane zahrbtno z noži na naše železničarje. **Jedenteh je bil zaboden v bedro, ter bil tako močno ranjen, da so ga morali prepeljati v bolnišnico; drugega pa so obrezali precej močno po roki.**

Tako je končal shod državnih železničarjev «Narodne del. org.» ki ni bil samo «buren», kakor ga hoče prikarati list «Edinost», ki je mej drugimi tudi glasilo tržaških krumirjev, nego ta shod je bil pobarvan tudi s krvjo disciplineranih socijalnih demokratov, prolite iz njihovih ran, zadanih jim z noži onih ljudij, katerim je prvi vzgojevatelj gosp. Dr. Josip Mandič v Trstu.

S tem shodom državnih železničarjev pa je prenehala eksistirati tudi skupina istih pri «Narodni delavski organizaciji». In gosp. dr. Mandič nam bo očital perfidnost, da to rečemo!

Naj se vendar malo bolj informira, kaj govorijo danes isti njegovi pristaši o njegovi «organizaciji», pa bo videl, uspeh svojega hujskanja in obrekovanja. Državni železničarji, ki so bili pripadniki N. D. O., se danes sramujejo pred svojimi kolegi, da so se pustili tako daleč zapeljati po dr. Mandiču, da so izdali svoj lastni interes in interes svojih tovarisev. Iščejo primernih besed za svoje upravičenje, a v svojem spoznanju, samega kesa ne morejo kaj reči ter skušajo na drug bolj drastičen način pokazati javnosti, da so iz «Savlov» postali «Pavli», da so se povrnili v jedino zveličavno «cerkev», v socijalno demokratično organizacijo. Svoje legitimacije, izdane jim od «Narodne delavske organizacije», pribijajo na brzvjavne stebre, tako, da se vsak mimoidoči vslužbenec, tovariš, čitajoč na dotični knjižica pod odnosnim imenom besedo: «odpadnik», lahko prepriča o povrnitvi zgubljenega sina. To je učakal torej g. dr. Mandič med trzaškimi železniškimi vslužbenci, ki so srečno pobegli iz njegove pasti, v katero jih je bil vjel.

To pa pomeni tudi začetek razpadanja od njega dirigirane organizacije. Kakor se je posvetilo državnim železničarjem, tako bodo spregledali tudi zaslepljenci delavstva. Prepričani smo, da ga čaka slična usoda, ki sta jo doživela dr. Weifner in njegov pajdaš Klein in tudi njega vrže jednega dne delavstvo, organizirano v N. D. O. na cesto ter bode proklinjalo njega in vse njegovo zahrbtje kot razkrinkane izdajalce skupnih interesov vsega proletarijata.

Za Jakliča se tudi že pripravlja plačilo; plačan bo prav po zasluženju za svoje «plodonosno» delovanje. Bufon se bode pa imel radi hujskanja na tem shodu zagovarjati pred sodnijo. Vsakemu nekaj!

Dopisi.

Impozanten protestni shod železničarjev in državnih vslužbencev, se je vršil v Ljubljani, v areni «Narodnega doma», v nedeljo 22. marca. Železničarji so bili zastopani po deputacijah tudi iz zunajnih postaj, z Jesenic, z Bleda, z Javorniha, iz Kranjskegore, iz Kranja, iz Grosupelj, iz Trebenj, iz Zidanegamostu, iz Postojne in Gorice.

Shodu so predsedovali sodrugi Bartl, Udovč in Škorjanec. Poročevalec, sodrug Esbin Kristan, je podal v kratkih, značilnih potezah najnovejšo zgodovino avstrijskega parlamentarizma. Omenil je slavodobitni nastop finančnega ministra, ko je zbornici naznanil, da izkazujejo zaključni računi za leto 1906, 146 miljonov kron prebitka. Dežavni vslužbenci in železničarji so toraj upali, da bode država ki je izčrpala iz delavskih žuljev tako velihe dohodke, dala od tega ogromnega bogastva tudi nekaj za delavske sloje. Ali ta upravičeni up je splaval po vodi.

Govornik je naslikal konstelacijo državnega zbora, po zadnjih volitvah.

Poročevalec je razložil razprave, ki so se vršile v v proračunskem odseku, v katerem so soc. demokratje predlagali, naj se uvrsti 20 miljonov kron za zboljšanje položaja državnih

---

Načelnik se je zamudil. Hči prožnega mojstra, oblečena kakor nežen Markulin, je vedno plesala s špansko plesalko in se ni prav nič zmenila za potujočega pevca. Filipa je bolelo in praznil je korarec za kozarcem, da bi pozabil svoje gorje.

Okoli njega so se vrteli in zabavali gostje v prisrčni razposajenosti. Tudi Filip je bil vesel; zlata kapljica mu je pregnala bolest in skrbi. Vesel je bil in v veselju je pozabil na svojo službo.

«Pfif, pfif pfif....»

Ušesa je trgal ta ostri «pfif» našim gostom in vzdramil je načelnika iz njegovega narejenega veselja. Ves prestrašen in bled ko zid je tekel iz plesne dvorane na kolodvor.

Kakor trenotek je pretekel čas, prišla poldeveta ura in ž njo vlak na postajo; načelnik pa je bil nanj pozabil. Urnih nog jo je popihal na kolodvor, kolikor ga je bilo in kakoršen je bil.

Tudi Milan je slišal rezki «pfif» in stekel je prestrašen za načelnikom. Groza ga je bilo: mesto da bi bil doma čakal «protokola» je prišel na maškerado. Kaj bo?

Vlak je že stal precej časa na postaji, ko je prisopihal načelnik in za njim asistent. Na peronu je stal prometni nadzornik in se jezno oziral okoli po službujočemu uradniku. Ko je zagledal načelnika, ga je ustavil. In zdaj se je žačelo. Kontrolor je vpil, potniki in sprevodniki so se na vse grlo smejali in ploskali, da ni bilo ne konca ne kraja.

Bil je pa tudi res lep prizor. Načelnik z rudečo kapo, ki jo je bil zagrabil, ko je tekel skozi pisarno, v obleki harlekina, obraz rudeče pobarvan, nos črn, na hrbtu harmonika in tam, kjer zgubi hrbet svoje pošteno ime naslikan drug markanten obraz, je bil pravi predpustni vžitek potujočemu občinstvu.

Milan v kratkem krilu tudi ni bil napačna figura, posebno, ker je bil zgubil med potjo krinko in lasuljo.

Med gromečim smehom odčinstva in osobja je končno zopet zazvižgala lokomotiva in vlak se je odpeljal.

Kaj se je potem zgodilo na postaji ito pokrijemo s plaščem uradne tajnosti, samo to naj vam še povem, da smo tri dni po maškeradi videli tam že drugega postajnega načelnika. Nesrečni Filip pa sedi v «Tintanburgu», v nekem kotu in dela rdeče «fajfe» in kluke in premišljuje maškerado.

Milan je ostal na svojem mestu, čeprav je bil grozno potrt po oni neprijetin blamaži in bi bil rad šel na kako drugo postaje. Končno pa se je popolnoma potolažil, za kar je poskrbela dobra Anica, ki je kmalu nato postala njegova ženka. *(Konec).*

železničarjev ter 4, 700.000 kron za poštne vslužbence. Predloge sta utemeljevala, sporazumno s železničarji in poštnimi vslužbenci, sodruga dr. Ellenbogen in Beer. Finančni minister Koritowsky je zažugal, če se sprejmejo soc. demokratični predlogi, da ostopi. Ta izjava je spravila vse meščanske zastopnike pod klop. Pozabili so na vse obljube, ki so jih med volitvami svojim volilcem dali ter glasovali *kakor en mož*, zoper predloge.

Poročevalec je prečital imena poslancev ki so glasovali za, odnosno proti. S tem pa je jasno dokazal, da so soc. demokratični poslanci glasovali za, vsi meščanski poslanci pa proti!

Sodrug Petrič je na to priporočil sledečo resolucijo:

Danes, dne 22. marca v «Narodnem Domu» zborujoči vslužbenci, pošte in drugih javnih urador, izrekajo se solidarnimi s zahtevami, stavljenimi v proračunskem odseku po socijalno-demokratičnih poslancih. Za uresničenje teh zahter je potrebnih 24½ milionov kron. Proti tem zahtevam pa so skupno nastopili vsi meščanshi poslanci liberalnega in klerikalnega kalibra in so toraj stavljeni predlogi propadli.

Shod ozirom na to dejstvo konstatira, da meščanski poslanci nimajo volje, resno razpravljati o potrebi vslužbencev in jim pomagati ter jim izreka popolno nezaupanje in grajo.

Nasprotno pa se zahvaljuje soc.-dem. frakciji in posebno poslancem dr. Ellenaogenu in Beeru za njih možati nastop in jim izreka neomejeno zaupanje in zahralo.

Ta resolucija je bila soglasno sprejeta. Shoda se je udeležilo nad 600 železničarjev in postnih vslužbencev.

Sodrug Bartl je na to zaključil ta sijajen shod.

V celiski postajni restavraciij je menda osobje popolnoma pozabilo na to, da imajo železniški vslužbenci dobivati potrebna živila za 20% cenejši nego pa drugi potniki. Pred kratkem se je pritoževal neki vslužbenec, ker je moral plačati za en kruh s šunko 40 vin.

Seveda so takoj pripravljeni z odgovorom, oziroma z opravičevanjem, da je to le pomota. Jedno samo tako pomoto bi že mogli pregledati, ali, iste se dogajajo pogosto.

Tako je neki drugi vslužbenec istotam moral plačati za 5 dek posušenega ovčjega mesa 40 vin.

To je bila seveda tudi pomota. Čudno je le, da se to dogaja vedno le v škodo železničarjev. Kajpada za propagando je dobro tih 20% poboljška, ali le na jeziku; kadar jih je pa treba tudi res dati, se pa vidi, da so taki priboljški, kakor tudi več drugih le na papirju. Sicer pa, si mislijo akcijonarji južne železnice, je vendar mala razlika, če stane ena žemlja s šunko 40 ali pa 32 vin.

Delavnica za popravljanje vagonov na ljubljanskem državnem kolodvoru je prav karakteristično poslopje. Karakterizira namreč v pravi luči železniško uprava in njen sistem štedenja. Menda se bode s popravo tega poslopja čakalo toliko časa, da se vse skupaj delavcem na glavo podere.

Kaže že vse tako; ne zmeni se kar nobeden nič in gotovo že kedo čaka na kake premije, ki jih ima dobiti zato, da je toliko časa molčal o potrebi te poprave, oziroma zakrival to nujnost kompetentnemu mestu. Skozi streho ob lepem vremenu sveti soluce v deževnem dežuje, po zimi pa sneži. Veter ima v vseh stenah svoje vhode v delavnico. Peči stojijo v delavnici, ali menda le zato, da se z njimi sedaj v zimi topi sneg in pa led.

Razume se namreč, da je ves pod pokrit z ledom, ker ima mraz od vseh strani odprt vhod in dež oziroma sneg odprto streho.

Seveda ne vidiš v delavnici kake omare, kamor bi mogel delavec shraniti svojo obleko, in zastonj iščeš umivalnika, da bi se delavec vsaj malo očistil, predno gre mej ljudi. To je železniški upravi gotovo po volji, saj se štedi denar in to je vendar glavna stvar! Kako morejo vslužbenci opravljati svojo službo, zato se ne zmeni nikdo. Svoje orodje mora iskati tam v snegu in kadar ima opraviti na drugem koncu delavnice, se mora drčati čez led, ker ni varen, da bi ga mogel prekorakati. Čudno štedenje je to, zares! — Železniška uprava dela tako, kakor «nobel» gospodinja, ki pri novčiču štedi, a zapravlja goldinarje. Vsak uradnik, nadzornik posameznih železničarskih oddelkov pazi na to, da manje izda, ker le v tem slučaji mu je premija zagotovljena, če ima tudi železniška uprava na drugi strani velikansko škodo, ker delavci nimajo prave volje za delo ali pa je njihovo delo le površno.

Železniške uprave bi si pač morale preskrbiti boljših ekonomov in bi bile na boljšem one, same, kakor tudi njihovi vslužbenci.

Iz Divače.

Naše osobno poslopje je že več let sem v jako slabem stanju. Čas, ki vse razdira, ne počiva tudi tukaj. Šipe pri vežnih vratih in pri vežnih oknih je razbila burja že pred par leti tako, da človek misli, da je na vrhu Gabrka, kadar o burji hodi po stopnicah gori in doli. Stedilna onjišča so tako raznešena, da je nevarnost, da se ti kosilo z loncem vred prekucne v žerjavico, ker so vse plate razkosane. Zunanja okna so že popolnoma gnjila. Kit je odpadel in burja obdelava šipe, da ne slišiš nobenega signala. Stene v sobah in kuhinjah so pa tako zakajene, oziroma zamazane, da ne moreš več poznati, kaka barva je bila pod to gornjo umazano plastjo. Vodnjak imamo oddaljen od poslopja več sto metrov. S prav malim potroškom bi se voda mogla napeljati prav tik poslopja. Seveda je škoda vsakega novčiča za železničarje.

Vsako leto prihaja en gospod od ravnateljstva pregledavat to našo lepo poslopje in si vselej prav skrbno zapisuje v svoj notes vse te pomanjkljivosti ter s prijaznim obrazom in z medenimi besedami obljubuje, da se v najkrajšem času vse popravi. Naj ravnateljstvo mesto tega gospoda pregledovalca pošlje vendar enkrat zidarja in pa mizarja, da popravita v poslopju, kar se ima popraviti.

Ob jednem se priporočamo, da se nam napelje voda bližje poslopja, ker dosedanja daljava do vode, posebno v hudi kraški zimi tako močno oteškočuje gospodinjsko delo naših žena.

Prizadeti.

Kreature na delu! «Abstinent» Milavec, upokojeni nadsprevodnik južne železnice, je sklical v soboto 14 t. m. svoje backe na občni zbor «Prometne zveze skupine juž. železničarjev,» v Ljubljano. Po Slovenčevem poročilu ima to nebodigatreba družtvo 80 «kršćanskih» možakarjev; njih duševni vodja je gospod Milavec, njegov adjutant pa, «Gesinungslump». Ošaben, ki je še pred kratkem časom ščuval vslužbence jnž železnice proti Guttmanu in nosil zakonike okoli ter kazal sodrugom, da spada prejšni postajenačelnik Ljubljanski na «Jabjak», ker zlorabja svojo uradno moč. Žavrtnik bi mu morda znal še kaj druzega povedati. Pa saj to ni naša stvar, da sekciramo odpadnike, ker se nam naš nos smili, vendar pa moramo svetu pokazati, v katerem družtvu se nahajajo notorični pijanci in «Gesinungslumpi». Kaj je Milavec klobuštral to se niti «Slovenec» ne upa poročati, ker ga je menda sram. Ošaben, Moškerc in neki Pip pa so vodstvo S. L. S. pozivljali, da naj nastavlja pri strankinih zavodih edino le, strankine somišljenike-beri podrepnike črne garde. — Potem se je izvolil nov odbor, ki obstoji iz sledečih kimavcev: Oče *Jaka Milavec*, predsednik; njemu namestnik *Ošaben; Martin Novak, Peter Jerneje* in *Anton Koleša*, blagajniki; zapisnikarja *Ivan Pip in Fran Vice*. Osborniki *Bučar Fran, Kersič Josip, Simon Tomažič, Kender Anton, Štefan Štrukelj, Matevž Kosmač; Jaka Prestor, Anton Arko*. Za pregledovalca pa so si izbrali Judeža *Iškarjota Alojzija Bizjaka* in *Ivana Turka* To družtvo klečeplazcev s svojimi člani, hoče železničarjem pridobiti «boljšo bodočnost» — morda hujše suženstvo. Ko so se organizirani železničarji borili za zboljšanje položaja svojih tovarišev, so si ti parasitje skrivaj dobrikali svojim predpostavljenim, Ko pa so organizirani sodrugi dobili poboljšek, so ti harlekini na vse grlo upili: «Premalo» smo dobili! — Voditelji tega gibanja so nas prodali! Pošten železničar si zapomni imena teh izdajalcev, da se izogne svojih najhujših nasprotnikov; oni si naj iščejo službe mežnarjev, vi pa ostanite železničarji, ki se zavedajo svojega dostojanstva in kateri hočejo s pomočjo stanovske organizacije zboljšati položaj vseh onih trpinov katerih poklic je, biti železničar.

Vabilo k domači zabavi.

Dne 4. aprila t. l. zvečer, priredě tržaški železničarji v gostilniskih prostorih pok. Ivana Vojnoviča, ulica Giovanni Boccaccio štev. 25, domačo zabavo, z godbo in šaljivo pošto. Ustopnina znaša za možke 50, za ženske pa 30 vin.

Zabava prične ob 8. uri. Čisti dohodek je namenjen za obitelj sodruga Ropasa. Ozirom na ta blag namen se je nadejati obilne udeležbe.

Veselični odbor.

V Tržiču ob južni železnici je bil pri zadnji seje izvoljen sledeči odbor: predsednikom Alojzij Laznik; njegovim namestnikom Josip Furlan; tajnikom Josipo Buttignon; blagajnikom Fran Sgomba in preglednikoma Ivan Pecikar in Valentin Moretič.

Višek zmote!

§ 2. zborovanje, sklicano 15. t. m. k «Alte Bierquelle», v Mariboru, združevalo je dokaj daljnih in bližnjih pristašev dr. Veifner-ja. Ker je bil tudi sam navzoč, zadobile so njegove težnje popolnoma izrazit kolorit.

«Reichsverein», čigar duševnega očeta smo še pred 14 dnevi smatrali dr. Weifnerja, otresel se je liki zločest otrok svojega očeta ter izbacnil njega kakor njegovega najvernejšega pristaša g. Klein-a.

«Zmešnjava v dr. Weifner-jevem taboru, seumeje, je vsled tega velika. On sam ni toliko prizadet, ker upa, si s pomočjo svojih neomajanih privr. žencev, vsejedno še steci toli zaželjeno slavo poveljnika lastnega kora. Kaj sedaj, kako se na površju ohraniti, so bila glavna v paršanja za njegove pristaše omenjenega zborovanja.

Ni bilo težko ugeniti, da jim je vsem nekam tesno; dušilo jih je očividno dejstvo, da jih mnogo manjka, ki bi se bili lahko zborovanja udeležili, če bi jim bilo resnično mar vzdržati dr. Weifnerja na površju.

Splošno je zmedenost med njimi velika, načel ni videti nikakih, skratka vse početje, tavanje brez gesla. Seveda si domišljujejo, ker se te svoje slabosti ne zavedajo, da so cvet razumnosti in hkratu radikolnosti, da jim vsled tega pristoja izjemno stanje in čisto posebna organizacija. Vzeli so svoj položaj na preresetovanje, se v dolgoveznem besedičenju mrcvarili okrog raznih oseb in osebnostij, toda kaj stvarnega ni bilo zaslediti. Ugibali so, ali se naj vsi skupaj zopet povrnejo v uradniško društvo, ali naj zavzamejo pasivno stališče napram «Reichsverein»-u, ali, če naj pričnejo boj proti «Reichsverein»-u.

Te naklepe prizadeval si je ovreči dr. Weifner sam, deloma iz samospoštovanja, deloma iz samonikle manije, si na vsak način ustanoviti svoje društvo. Povdarjal je posebno, da je strokovno in prarovarstveno društvo, oziroma njega predstojništvo, zadnje železničarsko gibanje oviralo, da bi brez njega (dr. Weifner-ja) ne imeli nikakih uspehov, da omenjeno družtvo še doslej ni ničesar storilo, da je klečeplazno in da sploh socijalna demokracija ni tako radikalna kakor se vobče o njej misli. Pripravljen je ustanoviti zvezo južnoželezničarjev, ki bode glede radikalnosti nedosežna in se imenovala «Südbahnverband». S pasivnim odporom tega društva mu bode baje možno od uprave izsiliti vse, kar se mu bode zljubilo. Dodatno je še neka druga bistra glava pripomnila, da bode potrebno v to družtvo zvabiti tudi še osobje onih železnic, ki se v južno stačejo, zakaj odpor bode potem uspešnejši.

Težavno je v taki mešanici pojmov prodreti s pravim nazorom. Vendar slučajno novzoč član naše priznano vrle organizacije, je odgovarjal korenito na gornja izvajanja:

Opozarjal je uradnike, ki so sedaj vodje tega separatističnega gibanja, da naj vendar malo pomislijo na čas pred koalicijo, kake pravcate ničle so bili, dokler so gojili samo stanovsko zavest. Močno demoralizovani, od sebičnosti neozdravljivo inficirani, za napredek nesposobni, slehernik zamak njen v stremljenje čim najhitreje avanzirati, pri čemer ni nobena človeška čednost ostala neomadeževana. Po koaliciji zadobili so tudi uradniki hrbtenico; uprava jih je začela upoštevati. Načela naše organizacije niso doktrina kake stranke, marveč teorija, koje uresničenje bode vsem v prid. Pevdarjajmo vedno to, kar nas druži, in ne ono, kar nas razdružuje. V tem spi naša moč. To zavest moramo v srcih vseh oživotvoriti, da smo vsi usužnjenci kapitalizma, tako uradnik z zlatimi gumbi, kakor delavec v modrem jopiču. Kadar se bodemo vseskoz zavedali, nam tudi ne bode potrebno več misliti na pasiven odpor. Kot enotna moč in političen faktor iztirjali si bodemo človeške pravice postavnim potem.

Pasiven odpor je anarhistično sredstvo, orožje, ki se ga sicer v najskrajnejših slučajih poslužujemo, da manjšini, strokovnim društvom pripomoremo izvojevati njihove upravičene zahteve, vendar odpor ni naše načelo in nikdar namen naše organizacije.

Nam je osobito na tem, da spravimo v postavodajne korporacije naše ljudi, ki bodo v vseh odnošajih z nami sočustvovali, za kar je potreba vseobsežne organizacije. Nesmiselno je, ustanavljati maloštevilna društva: zakaj, sebi ne morejo koristiti, cepijo pa vendar celotno moč. Iz tega razvidi lahko vsakdo, da imamo v svojem postopanju natančno začrtano pot, da imamo zistem in da je organizacija v okviru tega zistema izvojevela vse, kar se je doslej dalo.

Novzoči so ta izvajanja očividno kot hvalevredna upoštevali, posebno her so morali v tem hipu bridko občutiti pomanjkanje lastnega zistema, s čemur se spričo svoje nesigurnosti panašati ne smejo. Če tega niso pripoznali razmišljali bodo o navedenem in želeti bi bilo, da dospejo do istih zaključkov.

Gotovo pa s «Südbahnverband»-om ne bo nič.

— *l.* —

Inozemstvo.

V severo-ameriških združenih državah je bila od 1. januvarja t. l., kakor nam poroča Ameriška delavska zveza, odpuščenih približno jedna tretjina železniških vslužbencev. Amerikanski kapitalisti se ravnajo po novodobnem receptu delavske politike in menijo, da je bolje delavce odpuščati nego pa istim znižavati zaslužek. Vsled znižanja zaslužka nastajajo vedno delavska gibanja v škodo njih, kapitalistov, dočim pa odpuščenje delavstva nima nikakih posledic.

Vendar se pa Amerikanci motijo. Iz Chikaga se že čuje nekaj, o pripravah za boj. Vse dela v složnem sporazumljenju; delavec in uradnik se pripravljata sporazumno na odpor proti takemu postopanju železniške uprave. Volijo se že delegatje v vseh zveznih državah, ki naj na skupni konferenci sklenejo, kaj jim je storiti proti takemu nasilju. Ako pride do faktičnega boja, se istega vdeleži nad poldrugi milijon delavcev.

Delavske komisije pri švicarskih zveznih železnicah. Tudi v švicarski republiki so se začetkom tega leta uvedle pri železnicah delavske komisije. Generalno ravnateljstvo švicarskih zveznih železnic je ravno izdalo natančna določila o sestoju teh komisij in o njihovem delokrogu. Na vsaki posamezni postaji, kjer je vsaj 20 delavcev vslužbenih, se konštituira taka komisija. Sestajala bode iz samih delavcev, vzetih iz vseh kategorij. Glavna njih naloga bode, vzdrževati vedno sporazumljenje mej delavci in njihovimi predstojniki, gojiti medsebojno zaupanje ter posebno posredovati v vsakem nesporazumljenju. Funkcijska doba v te komisije izvoljenih članov, traja dve leti. Na skupna posvetovanja se zbirajo vsak tretji mesec, v slučaju potrebe pa tudi preje. Za reševanje splošnih vprašanj, ki se tičejo vsega železničarstva so poklicani predsedniki komisij, ki stopajo v dogovor s železniškimi predostojniki.

Železničarske plače v Avstriji in na Bavarskem.

Kako upravičen je bil Ellenbognov predlog v seji proračunskega odseka za zvišanje zneska izdatkov za železniški obrat, naj služi tudi sledeča tabela, sestavljena iz golih številk, katera nam pojašnjuje, kako so zapostavljeni avstrijski železničarji nekaterih kategorij za bavarskimi ozirom na njihove nizke plače. S zahtevanimi 20 milijoni se je hotelo jedino le zjednačiti vsaj deloma to veliko diferenco mej jednimi in drugimi, ali ta poskus, kakor vam znano, se je vsled krščansko-socijalnih prijateljev železničarjev, žalibog ponesrečil.

Razmerje plač avstrijskih in bavarskih uslužbencev je sledeče in sicer dobivajo:

v Avstriji			na Bavarskeni		
Službeni značaj	Letna plača v kronah	Čakalna doba v letih	Službeni značaj	Glaca v markah	Čakalna doba v letih
Zatvorni čuvaji Prožni čuvaji	700	5	Zatvorni čuvaji Prožni čuvaji	1100	3
	750	5		1200	3
	800	P[1]		1300	3
				1400	3
				1500	3
				1550	3
				1600	—
Postajni sluge	800	2	Postajni sluge	1400	3
	900	2		1500	3
	1000	3		1600	3
	1100	3		1700	3
	1200	3		1800	3
	1300	3		1900	3
	1400	P[1]		2000	—
Pisarniški pomočniki	800	2	Pisarniški pomočniki	1200	3
	900	2		1350	3
	1000	3		1500	3
	1100	3		1650	3
	1200	3		1800	3
	1300	3		1950	3
	1400	3		2100	—
	1500	5			
	1600	P[1]			
Spremembni čuvaji	750	5	Spremembni čuvaji	1500	3
	800	5		1600	3
	900	5		1700	3
	1000	P[1]		1800	3
				1900	3
				2000	3
				2100	—
Sprevodniki Čuvaji Vratarji Prožni čuvaji	800	2	Sprevodniki Čuvaji Vratarji Prožni čuvaji	1400	3
	900	2		1500	3
	1000	3		1600	3
	1100	3		1700	3
	1200	3		1800	3
	1300	3		1900	3
	1400	3		2000	—
	1500	5			
	1600	P[1]			
Nadzorniki premikačev	900	2	Nadzorniki premikačev	1500	3
	1000	3		1600	3
	1100	3		1700	3
	1200	3		1800	3
	1300	3		1900	3
	1400	3		2000	3
	1500	5		2100	—
	1600	5			
	1700	5			
	1800	P[1]			
Vozni nadzorniki	900	2	Vozni nadzorniki	1700	3
	1000	3		1800	3
	1100	3		1900	3
	1200	3		2000	3
	1300	3		2100	3
	1400	3		2200	3
	1500	5		2300	—
	1600	5			
	1700	5			
	1800	P[1]			
Strojevodje	1200	2	Strojevodje	1950	3
	1300	2		2100	3
	1400	2		2250	3
	1600	2		2400	3
	1800	2		2550	3
	2000	2		2700	3
	2200	2		2850	—
	2400	2			
	2600	P[1]			
Nadsprevodniki	1200	2	Nadsprevodniki	1800	3
	1300	2		1950	3
	1400	2		2100	3
	1600	2		2250	3
	1800	2		2400	3
	2800	2		2550	3
	2200	P[1]		2700	—

[1] Po petih službenih letih v teh plačilnih razredih sledi 100 kron starinske doklade.

1 marka = Kr. 1.20

In organizacije:

Sijajna zmage železničarskih orgauizacij se je izvojevala pri ravnokar dovršenih volitrah delegatov in njih namestnikov v zadružno zavarovalnico avstrijskih privatnih železnic.

Osobje *južne železnice* je oddalo 17576 glasov, od katerih odpade na sodruga Roberta Scherbanma 15,902, na sodruga Ludvika Beer-a pa 16.968. Kandidat Weifner-jevega «Reichsvezena», g. Schmidt, pristav v Leobersdorfu, je dobil le 1076 glasov. Ostali glasovi so bili razcepljeni, oziroma so bile glasovnice oddane prazne. Izvoljena sta bila tedaj z velikansko večino kandidata naših organizacij.

Kako napredujemo z organizacijami nam pa posebno kaže vspeh istih volitev pri takozvanih *združenih državnih železnicah.*

Tu je bilo oddanih 18.408 glasov in sicer se le-ti razdelijo tako, da jih dobita naša kandidata, delegat Adolf Glaser 12.690 in njegov namestnik Vinko Hanuš 12.736. Nasprotna kandidata Prohaska in Pelikan sta dobila, prvi 3811 a drugi 3828 glasov. Kak napredek nam kažejo te številke, vidimo še-le, če pogledamo resultat zadnjih volitev, leta 1905. Takrat so naši kandidatje dobili 7797 do 8633, nasprotniki pa 7675 do 8592 glasov.

Tudi pri «salzkammergutski» ni pri «gaisbergški» železnici so zmagali naši sodrugi.

Listnica upravništva

(Voditelji krajevnih skupin in vplačevalnic, naj blagovolijo vsakikrat čitati sledeče opazke ter se v svojem delovanju strogo po njih ravnati).

Da zamoremo ugoditi različnim reklamacijam in pritožbam radi nerednega prejemanja lista, priporočamo vsem članom, da nas obvestijo provočasno o vsaki spremembi svojega bivališca in to vsaj pet dnij pred izdajo lista, ker bi se sicer na kasneje došle nam reklamacije, pri odpravi dotične številke ne mogli več ozirati in bi se izostala številka odposlala reklamatorju še le pri odpravi prihodnje številke lista. To slednje velja tudi za one, ki so zaostali s plačili svojih doneskov.

Naznani naj se tudi redno vsaka prememba glede števila islisov, ki jih imamo odpremiti v paketih.

Za reklamacije se pa poslužujte samo naše tiskovine „poštnine-prosta časniška reklamacija". Dobiti jo je zastonj pri vseh voditeljih in zaupnikih.

Voditelji krajevnih organizacij se opozarjajo na sledeče:

Vsem pošiljatram brošure «Železničarsko pravo», (Das Recht der Eisenbahner), priložili smo tudi po en rezan izrod, namenjen izključno knjižnici krajernih organizacijam. V isto srrho smo priložili tudi še druge dve knjigi in sicer «Računsko poročilo strokorne komisije za Arstrijo» (Rechenschaftsbericht der Gewerkschaftskommission Osterreichs «ter» »Sejni zapisnik strokorne komisije» (Protokoll über die Sitzungen der Gewerkschaftskommission).

Razven imenovanih knjig odpošlje se čez nekaj dnij, na vsa rodstra krajnih skupin in tudi le za njihove knjižnice po en izrod knjige: «Zgodovina strokovnega gibanja v Arstriji», (Geschichte der österreichischen Gewerkschaftsbewegung). Cena iste je 2 kroni 20 vin. s poštnino vred.

To zadnjo knjigo je založilo upravništro in se naročila sprejemajo proti gornjem znesku.

Listnica tajništva

Vsem krajevnim skupinam in uplačevalnicam Splošnega prav. in strokovnega društva se naznanja, da se imajo vse reklamacije tičoče se uprave. „Železničarja" nasloviti na upravo „Der Eisenbahner" Dunaj V., Zentagasse N.r 5.

Sodrugi odborniki so naprošeni, da pošljejo natančne naslove vsih članov, ki imajo dobivati «Železničarja» na upravo «Eisenbahnerja» na Dunaju.

Prve številke smo dobili povrnjene iz raznih krajev z opazko «nepoznan». V intersu članov je vendar, da dobivajo redno svoj časopis — ker je ta njihova lastnina. Naravno je sicer ali neopravičeno, da se člani togote nad upravništvom ali pa nad pošto. Ne uprava lista, pa tudi ne pošta niste krivi, če so naslovi napačni, temveč edino le člani sami, ki ne naznanijo pravočasno spremembe stanovanj svoji organizaciji.

NA ZNANJE!

Da ustrežemo glede pravovarstva tudi železniškim uslužbencem izven frsta, naznanjamo, da je sodrug Dr. Fran Šolar v to svrho na razpolago razven vsakega torka in petka od 7. do 9. ure zvečer tudi vsaki dan od 5. do 6. ure pop. tekom celega tedna izvzemši praznike in nedelje in se tedaj more vsak železničar obrniti do njega, kadar mu je prilika ugodueja.

Vodstvom naših podružnic na znanje!

Poroča se nam od raznih stranij, da davčni organi glede davčnih družtvenih pristojbin nadlegujejo vodstva raznih podružnic, od katerih zahtevajo v svoje uradne svrhe izročitev družtvenih pravil in letnih računskih zaključkov.

Opozarjamo vsled tega vsa vodstva vplačevalnic in krajevnih skupin našega družtva, da te davčne organe podučijo, da podružnice niso samostajna družtva, temveč le deli **centrale** na Dunaju, ki **poravna sama** odmerjeni davek *za vse vplačevalnice in podružnice v Arstriji.*

Objava.

Na zaupnem sestanku železničarjev. proge Zidanmost-Brežice 7 dne 10. marca t. l., se je sklenilo vstanoviti za to progo vplačevalnico strokovnega in pravovarstvenega družtva.

Upraviteljem te vplačevalnice so bili izvoljeni: predsednikom Ivan Nepušlan; njegovim namestnikom Josip Wučajk; blagajničarjem Fran Zakšek, njegovim namestnikom pa Ivan Toporišič. Preglednik je Ivan Baraga. Opozarjamo vsled tega vse člane te proge, od Sevnice do Brežic, da svoje prispevke za čas od 1. marca t. l. naprej, pošiljajo na naslov predsednika Ivana Pušlana, pošta Brežice, Črnc. Istotako naj se naslovlja nanj vsa korešpondenca, tičoča se družtvenih poslov.

Na vse železničarje v Trstu.

Eksekutivni komite koalicije železniških organizacij vabi vse železničarje na

Javen shod

ki se vrši **dne 2. aprila 1908 ob 8. uri** zvečer v dvorani «Eintracht» (via Coroneo 15).

Dnevni red:

1. **Zahteve uslužbencev pri c. kr. državni železniči v Trstu.**
2. **Raznoterosti.**

Železničarji vsi na shod.

Koalicija železniških društev.

Volitev odbora za lokalno komisijo prometne lokalne bolniske blagajne c. kr. državne železnice v Trstu.

Dne 4. t. m. se vršijo volitve zastopnikov lokalne bolniške blagajne v Trstu. Tozivljamo vse člane, da oddajo svoje glasovnice popisane s sledečimi kandidati:

1. **Za kategoriji poduradnikov in vslužbencev:**

a) *za rposlene pri oddelku za vrdrzeranje proge:*

I. Mavričič, prožni mojster na *Opčinah:*

b) *za obratne in komercijelne službence:*

Valentin Robin; placmojster *v Trstu.*

c) *za dalavnisko in strojno osobje:*

Dragotin Stöhler, strojevodjev namestnik *v Trstu;*

2. **Za kategorijo duinarjev.**

a) *za rposlene pri vrdrzeranju proge.*

Josip Cotar mizar v prosti luki *v Trstu:*

b) *za obratno in komercijelno službo:*

Andrej Ipowetz sprejemnik brzovomega blaga v prosti luki *v Trstu;*

c) *za delarniško in strojno osobje:*

Stefan Stenovič, pis. sluga v delavnici *v Trstu.*

Sodrugi! *Pokazite, da ste solidarni, da Vas Vaši nasprotniki, ne bodo mogli razdvajili s tem, da postavljajo največje* **klečeplazce** za kandidate.

V prihodnji številki naznanimo imenom vse one, ki so se dali zlorabiti za to listo.

Zahvala!

Vsem onim gosp. železničarjem, ki so mej seboj nabrali lepo svoto in mi jo poslali po strojevodju g. Kesslerju, izrekam tem potom svojo najtoplejšo zahvalo.

S kako radostnim srcem sem sprejela ta velikodušni dar in kako dobro mi je došla ta izdatna podpora, je umevno, ozirom na to, da mi je ponesrečeni soprog zapustil pet malih gladnih otročicev in niti enega novčiča denarja.

Spoštovanjem

(Alojzija Zaverl)

vdova ponesrečenega prož. železn. čuvaja.

Zahvaljujem se iskreno vsem gosp. uradnikom, poduradnikom in vslužbencem proge Brežice - Zidamnost, da so mi o priliki smrti mojega soproga pomagali z izdatno denarno podporo v znesku 52 krop 30 vin.

Odbržala jih bodem v hvaležnem spominu.

V Vidmu dne 20. marca 1908.

Marija Levstik.

Gostilna

„Casa del Popolo"

(Zadružna delavska gostilna)

Trst, ul. S. Lazzaro in ul. S. Catterina

Domača kuhinja vedno dobro preskrbljeno. — Cene zmerne. — **Shajališče zunanjih sodruge.**

Cavarna UNIONE - Trst

Ulica Caserma in ulica Torre Bianca

Napitnina je odpravljena. Velika zbirka političnih in leposlovnih revij in časnikov v vseh jezikih.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Kopač

Tiska Carlo Priora v Kopru